

Г. В. Самойленко

Данилов Володимир Валер'янович

ДАНИЛОВ Володимир Валер'янович (Данилов Владимир Валерьянович; 20. 07(01. 08). 1881, м. Духовщина, нині Смолен. обл., РФ – 24. 04. 1970, Ленінград, нині С.-Петербург) – літературознавець, фольклорист, етнограф. Брат [П. Данилова](#). Закін. Ніжин. істор.-філол. інститут (нині Черніг. обл., 1905). Працював у навч. закладах Катеринослава (нині Дніпропетровськ), Одеси, С.-Петербурга. Н. с. архіву Інституту рос. літ-ри (Пушкін. Дім, 1948–56). Учень *М. Сперанського*, *М. Соколова*, *В. Резанова*. Захопився вивченням пам'яток давньорос. літ-ри та укр. фольклору. Одним із перших дослідж. була праця про нар.-поет. елементи у «Слові о полку Ігоревім». Інтерес до давньої літ-ри був постійним у наук. діяльності вченого, багато статей присвяч. «Слову о полку Ігоревім», зокрема «Архимандрит Иоиль» // «Дела и дни», Петроград, 1920, кн. 1; «Поэма о любви и Родине» // «Ленингр. правда», 1938, 24 мая; а також «Слову о гибели Руския земли». Збирав твори усної нар. творчості («Песни села Андреевки Нежинского уезда» // «Сб. Истор.-филол. об-ва при Ин-те князя Безбородька», т. 5, К., 1904; «Древнейшее малорусское причитание» // «КС», 1904, № 12; «Взаимовлияние украинских погребальных причитаний и бытовых песен» // Там само, 1905, № 3; «Символика птиц и растений в украинских похоронных причитаниях» // Там само, 1906, № 11–12). Автор низки статей з історії фольклористики та етнографії: «До історії української етнографії» // «Зап. Укр. товариства у Києві», кн. 4, 1909; «Среди кобзарей и лирников» // «Истор. вест.», 1911, № 10. Дослідник класич. рос. літ-ри (статті про О. Пушкіна, М. Гоголя, І. Тургенєва, Ф. Достоєвського, Л. Толстого та ін.). Особливий інтерес виявляв до творчості Т. Шевченка («“Лілея” Шевченка и “Lilie” Эрбена» // «Україна», 1907, № 5; «К цензурной истории сочинений Т. Г. Шевченко» // «Начала», 1922, № 2; «Социальные основы поэзии Шевченко» // «Тр. Ин-та славяноведения», 1934, т.

2; «Т. Г. Шевченко на Аральському морі» // «РЛ», 1939, № 4; «Т. Г. Шевченко и “Морской сборник”» // «Мор. сб.», 1939, № 7; «Не вмере Кобзар» // «Фрунзовец», 1941, 8 марта. Кілька праць присвятив М. Максимовичу; вивчав і видав листування вченого, архівні матеріали про нього, зокрема «Из архива М. А. Максимовича» // «Рус. архив», 1909, № 3; «До історії «Малороссийских песен» М. О. Максимовича» // «Україна», 1928, № 4; «М. Максимович і журнал “Основа”» // «Зап. Наук. товариства. ім. Т. Шевченка», Л., 1930, т. 100; «М. А. Максимович в работе над “Словом о полку Игореве”» // «Слово о полку Игореве: Сб. исследований и ст.», Москва; Ленинград, 1950. Досліджував укр.-рос. літ. зв'язки («Детская комедия в Екатеринославле сто лет назад» // «Летопись Екатеринослав. ученой архив. комиссии», 1908, вып. 4; «Українська переробка М. К. Садовського драми О. Ф. Пісемського “Горькая судьбина” та її цензурні наслідки» // «Наук. зб. Ленінгр. товариства дослідн. укр. історії, письма та мови», т. 1, К., 1928; «Украинские реминисценции в “Мертвых душах” Гоголя» // «Наук. зап. Ніжин. пед. інституту», т. 1, Чг., 1940). Відомі праці вченого з методики викладання російської мови та літ-ри «Влияние бытовой и литературной среды на “Вечера на хуторе близ Диканьки”» (О., 1909), «Методика русского языка» (Петроград; К., 1917, т. 4). Архів Д. зберігається в ЦДАМЛМ України (Київ).

Рекомендована література

1. Гуревич М. М., Могилянський А. П. В. В. Данилов (К 80-летию со дня рожд.) // Тр. Отдела древнерус. лит-ры Ин-та рус. лит-ры АН СССР. 1962. Т. 18;
2. Панченко Н. Т. Список печатных трудов В. В. Данилова (1904–1962). Ленинград, 1963;
3. Лихачев Д. С. Памяти Владимира Валерьяновича Данилова // Тр. Отдела древнерус. лит-ры Ин-та рус. лит-ры АН СССР. 1970. Т. 25;
4. Самойленко Г. Нежинская филологическая школа. Нежин, 1993;
5. Шевчук Т. Україніка Володимира Данилова // НТЕ. 2003. № 5–6.

Бібліографічний опис:

Данилов Володимир Валер'янович / Г. В. Самойленко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-23517>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).